

El document del mes

Padró contribució industrial i de Comerç. Matrícula del Impuesto Industrial. Licencia Fiscal. 1961

JORDI ENFEDAQUE I NOVELL
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL

Els ajuntaments tenen un seguit d'eines per aconseguir finançar-se i tenir els recursos econòmics necessaris per donar el seu servei, com ara els impostos. Per fer efectius aquests tributs, l'administració genera uns padrons que recullen les obligacions dels contribuents durant un exercici. I de cara a la recerca, algun d'aquests registres en poden donar molta informació, com ara el *Padró industrial i de comerç* que gravava a qualsevol ciutadà que exercís algun ofici, art, professió, indústria o comerç.

Aquest és un impost directe que des d'un inici va lligat al finançament dels municipis moderns. El 1845, la reforma iniciada pels liberals, encapçalats per Alejandro Mon, converteix en fiscal la hisenda municipal que abans es basava en el patrimoni individual¹. I un dels impostos que es proposa establir és la *contribución industrial y de comercio* que havien de pagar els industrials i els comerciants segons les tarifes que establia cada municipi².

Seguit, les diferents reformes en l'àmbit fiscal i municipal amplien o divideixen la seva funció i els seus gravàmens: rendiments del treball, d'activitats comercials, radicació, etc³. Fins que arribem a la reforma franquista, el 1957 que, primer de tot, suposa el canvi de nom formal a *impuesto sobre actividades y beneficencias industriales y comerciales*⁴. Aquest impost afectarà a comerciants i industrials individuals, societats i ens jurídics amb una quota fixa o de llicència fiscal a la que se li afegia una quota sobre els beneficis⁵. Aquesta és la reforma que afecta al nostre document del mes.

La Matrícula consta de diversos documents. Primer, un llistat de contribuents ordenats per indústries on s'indicaven les quotes, recàrrecs i

AYUNTAMIENTO		Partido Judicial	
San Carlos de la Rápita		de Tortosa	
(1) <i>Copia</i>			
AÑO DE 1961			
MATRÍCULA			
DEL			
IMPUESTO INDUSTRIAL - Licencia Fiscal			
FORMADA PARA DICHO AÑO			
DEMOSTRACIÓN DEL COEFICIENTE APLICADO			
Contribución del Tesoro.....	ptas.	CLASIFICACIÓN DE BASE	
Cargo municipal del 25 %.....	25	BASE <u>83</u>	POR LA POBLACIÓN DE DERECHO
Cargo provincial del 41 %.....	41	BASE _____	POR _____
Cargos de la Generalidad 0'57 %.....	0'57		
SUMA.....	66'57		
AGENTE QUE LE REPRESENTA			
D. José M. Indurain			
Número de recibos			
Anuales.....	54		
Semestrales.....	252		
Trimestrales.....	307		
TOTAL.....	612		

SIGRASA Hnos. EDITORES - TARRAGONA

original o copia.

Portada de l'expedient de la Matrícula de la llicència Fiscal de l'exercici de 1961.

dèbits que s'havia de pagar a l'any i la seva divisió trimestral. Trobem les activitats agrupades per epígrafs, les quals ens donen una visió completa del comerç i la indústria a la Ràpita d'inicis dels anys 1960. Podem veure com moltes denominacions o han canviat o, simplement, ja no existeixen: coloniales (1)⁶, ultramarinos (11), comestibles (20), abacerías (3), venta jabón (1), vinos (2), vinos por menor (4), confitería (1), bollería (1),

tocino (5), carnes frescas (4), cereales menor (1), leche (21), venta de leche (1), volatería (1), confecciones (1), mercería (4), calzado fino (1), calzado ordinario (1), venta relojes (1), perfumería (1), artículos limpieza (1), ferretería (5), loza entrefina (2), azulejos (1), venta motocicletas (1), libros (2), carbonería (1), efectos navales (3), tratante carbón (1), espec. hortalizas (2), compra-venta legumbres (3), almacén de sal (1),

exp. pólvora (1), churreria (1), reales (4), trapos (2), pasteles (1), gasolina aire libre (2). I, indústria relacionada, com les dues fàbriques de gasoses, una d'aiguardent, 7 forns de pa, un molí triturador, tres fàbriques de gel i una minerva.

Trobem també moltes professions: tintoreria (2), sastre (4), barberia 2 sillones (10), herrero (4), constructor de carros (3), carpintero (2), ebanista (1), fotógrafo (1), Instalador eléctrico (5), pintor de brocha (1), taller albardero (1), farmacéuticos (2), constructores (12). També dos negocis de Pompas Fúnebres, dues escoles de més d'un mestre i dues acadèmies.

El món de la restauració i l'hostaleria el representaven: cases de huéspedes (2), corralero (2), taberna (9), restaurante (4), café (8), bodegón (2), casetas baño 3 personas (2), billares (2) i horchateria (1).

En relació a la maquinària i la seva reparació trobem vuit tallers mecànics, dos soldadors, 2 serrallers, diverses fàbriques de lleixiu o de teules i 6 premses hidràuliques o batidoras calientes.

Pel que fa al món de la ramaderia o de la pagesia, el document ens deixa constància de les 20 persones que posseïen un total de 21 vaques i 24 cabres i de dues trilladoras. I sobre les tasques relacionades amb el mar, la Ràpita comptava amb 5 bucs i 14 barques de pesca, 2 viviers de musclos, 7 intermediaris de venda de peix, dos consignataris de bucs i un comissionista de trànsit.

Seguit s'adjuntaven un seguit de certificats que ens expliquen que hi havia quatre edificis que albergaven espectacles públics: el *Cine Dorado*, el *Cinema Mar*, el *Salón de Baile Suizo* i la *Pista Rosaleda*. També que es realitzava un mercat de firaires setmanal. I que existien sis societats i companyies, coma ara I.N.F.O.S.A. i S.A. CROS.

No cal dir que, el simple fet de poder esbrinar què s'amagava darrera de cada denominació de comerç, indústria o ofici, ja pot ser una molt bona opció de recerca. I més, si tenim present tota la sèrie que s'inicia l'exercici de 1938.

¹ MATAS i BALAGUER, Josep; *Normes per a la classificació de la documentació municipal*. Barcelona: Departament de Cultura. 1989

² Francisco Bustelo; *Historia económica: introducción a la historia económica mundial: historia económica de España en los siglos XIX y XX*; Editorial Complutense, 1 ene. 1994

³ PORTILLO NAVARRO, M.^a José; *Desde la contribución de inmuebles cultivo y ganadería hasta el impuesto sobre bienes inmuebles. Evolución histórica, situación actual y perspectivas de futuro*; Documentos; Núm. 14/10: Universidad de Murcia; Instituto de Estudios Fiscales: 2010.

⁴ BUSTELO GARCÍA DEL REAL, Francisco; *Historia económica: introducción a la historia económica mundial: Historia económica de España en los siglos XIX y XX*; Editorial Complutense: 1994

⁵ Com indica l'art. 57 de la Llei de 26 de desembre de 1957 i la *Instrucción provisional* del 9 de febrer de 1958 i les Ordres de 22 de gener de 1959 i 27 de febrer de 1959. Segons extraiem de COMÍN COMÍN, Francisco i VALLEJO PISADA, Rafael; *La reforma tributaria de 1957 en las Cortes franquistas*; Investigaciones de Historia Económica: Vol. 08. Núm. 03: 2012

⁶ En cursiva la "indústria" i entre parèntesis la quantitat.



FERRETERA LA RÀPITA

Sant Isidre, 108

☎ 977 742 596

laràpita@cifec.es